

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

615. Quandonam exspiret hæc facultas transferendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

sonæ non clerici, vel non originarii, cum potestate eam transferendi, ne moriente pensionario illo, seu in cuius caput reservata pensio, evanescat etiam gratia respectu illius tertie personæ contemplatæ; in hoc inquam casu, dum hac ratione fit hæc translatio, ex necessitate nimirum sustinendæ gratiæ, prout ab initio constitutum, non cadit in illam odium aliquod, sed erit ex omni parte favorabilis; cum tunc nihil statuatur gratiæ prorogandi vel extendendi consensum titularis, utpote qui se in isto casu constitutæ taliter pensionis, à principio obligavit, nedum ad favorem reservatarii, sed etiam omnium illius translatariorum. Lott. cit. q. 36. n. 126.

Questio 613. Quis possit concedere hanc potestatem transferendi pensionem?

1. **R**espondeo: Papam posse concedere hanc facultatem, extra dubium est; cum habeat liberissimam & plenissimam in beneficalibus & bonis Ecclesiasticis dispositionem. Paris. l. 6. q. 4. n. 14. Lott. l. 1. q. 40. n. 1. ubi: Papæ auctoritas in transferendo pensiones est omnimoda & indubitata. Neque, ut addit n. 2. Papa intelligitur in hac materia unquam aliquid constituisse contra bonum publicum, nec gravare Ecclesias, aut proprietatem bonorum illarum, sed nudam duntaxat commoditatem, prælati seu beneficiarii, cui nulla est voluntas, aut causa reluctandi adversus ipsum supremum Ecclesiæ Principem. Porro notandum cum Lott. *ibid.* n. 5. quandoque ipsummet Papam transferre pensionem, aliquando verò facultatem transferendi alteri dare, vel demandare; longè enim diversa sunt gratia translationis, & facultas eam transferendi, sicut aliud est provisio beneficii, aliud mandatum de providendo.

2. Respondeo secundò: Neque Ordinarius, neque Legatus à latere concedere potest facultatem transferendi pensionem. Paris. l. 6. q. 4. num. 15. Garc. p. 1. c. 5. n. 244, ex Gamb. de pot. leg. l. 6. n. 225. sed solus Papa, AA. iidem. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 9. n. 4. Lott. l. 1. q. 36. n. 56. ubi etiam nu. 57. subjicit; in huiusmodi facultate transferendi semper vel præscribi, vel præscriptam censei formam hanc, ut indultarius veterem pensionem per Papam reservatam extinguat, & mox aliam ejusdem quantitatis vigore indulti super jisdem fructibus reservet ad favorem cuiuslibet.

Questio 614. Ex quibus causis concedi possit, & soleat hæc facultas transferendi?

1. **R**espondeo primò in genere: Huiusmodi facultatem concedi ex causâ benè visa Papæ. Paris. l. 6. q. 4. n. 16.

2. Respondeo secundò: De cetero harum causarum assignentur tres. Prima est transcendens quidam affectus Papæ erga pensionarii personam, cui, ut usque ad summum faveat, ut inquit Lott. l. 1. q. 36. n. 79. concedit, ut vel in ipso mortis articulo in alias personas sibi gratas, vel bene visas transferat, quod rarò, & solis ferè S. R. E. Cardinalibus, aut familiaribus suis, vel Prælati sibi maxime charis, plerumque tamen ad certam & definitam quantitatem conceditur; ita ut, si excedatur, non tamen inde corruat tota translatio, sed sustineatur in quantitate non excessiva; cum summa sit dividua. Lott. loc. cit. juncto n. 80. Secunda est prerogativa integræ alicujus Universitatis seu, Ordinis,

R. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

cujus intuitu hanc facultatem concedit omnibus, & singulis ejus membris, v. g. militibus Lauretanis. Lott. cit. n. 80. *in fine*, qui etiam n. 81. ostendit differentiam inter potestatem hanc datam ex hac, & inter datam ex priorè causâ, sive inter datam intuitu personæ reservatarii seu indultarii, & intuitu officii seu dignitatis personæ. Tertia est mera necessitas sustinendi gratiam reservationis confidentialis, dum reservatur pensio in caput, seu ad vitam alicujus, juxta dicta & explicata *quæst. ante hæc 3.* ita ut commodum pensionis intendatur alteri; ex ea enim commoditate seu utilitate pensionis in alium transmissæ probatur confidentialis. Lott. loc. cit. n. 90. juncto n. 93.

Questio 615. Quandoquomodo expiaret hæc facultas transferendi?

1. **R**espondeo primò: Dum facultas hæc concessa ratione seu intuitu officii vel dignitatis; durat tantum durante illo officio vel dignitate. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 5. n. 14. Lott. l. 1. c. 36. nu. 86. cessante enim causâ favoris, quæ erat illud officium vel dignitas, cessat favor. Lott. *ibid.* Et si huiusmodi officium emptum esset pecuniis alterius, qui sibi reservasset omnimodam dispositionem & commoditatem, nihilominus istius reservatarii persona non haberetur in consideratione ad effectum fruendi hoc indulto, sed persona solius Officialis descripti in matricula. Lott. n. 88. & ex eo Corrad. loc. cit. juxta decis. Rotæ in Papiensi pens. 19. Martii 1607.

2. Respondeo secundò: Dum verò concessa dicta facultas intuitu personæ pensionarii; durat durante illâ persona; cum causâ favoris sit perpetua cum ipsâ persona Lott. *ibid.* n. 81. juncto nu. 83. qui etiam hinc deducit n. 82. juncto n. 84. Quòd, licet tunc concipiatur illa facultas cum clausula: *de pensionibus nunc, & pro tempore reservatis*; & ea restringere videatur indultum ad pensiones tunc, vel antea reservatas ante tempus Datæ, tamen ea verba referantur ad tempus translationis, ponderando præcipuè dictionem *pro tempore*, quæ futura comprehendit; finitur tamen & in hac persona hæc facultas primâ translatione validâ pensionis, ad quam transferendam ea concessa; quia per illam translationem abdicat transferens omne jus illius pensionis, & consequenter nihil habet amplius, quod transferre possit. Secus est de translatione invalida, utpote quæ se habet, ac si non fuisset. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 9. num. 7. citans Garc. p. 1. c. 5. n. 247. Gonz. gl. 11. n. 82. Neque, ut dictum suprè, non extincta transfertur in translatarium, aut extincta in eo rursus creatur. Verumtamen, qui diceret, facultatem talem jam esse consumptam per translationem prius factam, deberet docere, eam translationem factam esse in vim ejusdem facultatis; nihil enim vetat, quò minus concessâ unâ facultate, concedi poruenit & alia amplior, Lott. l. 1. q. 40. n. 65. qui etiam n. 68. subjungit, non vitari secundam facultatem ex tacita priorè facultate, si saltem in genere sic facta mentio de prioribus cum clausula: *quorum tenores*, utpote quæ habet vim individua expressionis. De cetero extingui etiam dictâ facultatem transferendi per promotionem ad Episcopatum, & ita quidem, ut hæc extinctio eo ipso inducatur, concessa etiam retentione pensionis, tradit Lott. cit. q. 40. n. 93. Porro quando in persona obtinente officium, vel dignitatem censeatur in huiusmodi facultatis

concessione considerata potius persona, quam officium, vel dignitas, deducendum, sit *Lott. cit. q. 36. n. 87.* ex pondere verborum personalium tibi, item per te, & ex præmissione nominis proprii.

Questio 616. An translatio pensionis fieri possit in articulo mortis?

Respondeo affirmativè. *Barb. juris Eccl. l. 3. c. 11. num. 104.* (ubi: non est verum, quòd per translationem pensionis prorogetur servitus beneficii, & constat ex *Mantuan. pens. 4. Decemb. 1626.* ubi: quòd, quidquid Rota cenerit antiquitus hodie constat, & est receptissima sententia, quòd translatio etiam facta in articulo mortis non est novum gravamen) *Lott. l. 1. q. 40. à n. 55. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 5. à nu. 45. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 9. n. 5. in fine. Azor. p. 2. l. 8. c. 13. q. 1. editionis Colonienfis, de anno 1608.* ubi, dum respondet, non valere, error videtur esse typographi, & legi debere: non habere, nimirum locum, juxta quòd quæsitum erat, & ostendit ratio ab eo adducta.

2. Ampliatur responsio primò: ut procedat, si ve permittà translatione, censetur etiam permittum, eam fieri in articulo mortis, etiam si clausula: etiam in articulo mortis, quæ aliàs in concessione facultatum transferendi pensiones de stylo addi consuevit, ut *Mandof. de signat. grat. rit. translat. pens. non addesit;* siquidem dicta clausula potius ex superabundanti, quàm ex necessitate adjicitur. *Lott. cit. n. 55. Corrad. cit. nu. 45. testans sic decis. à Rota in Gadicens. pens. 25. Mart. 1541.*

3. Ampliatur secundò: ut, quemadmodum sustinetur testamentum factum à moribundo balbutiente & semimortuo, modò ad interrogationem Notarii, vel alterius potuerit exprimere mentem per simplicem vocem: *ita, vel non;* sic pariter sustinetur translatio pensionis à tali taliter facta. *Lott. loc. cit. n. 56. & 57. Corrad. loc. cit. nu. 47. & 48.* Quinimò etiam, sicut testamentum, & fideicommissum sustinetur factum à moribundo loquelà destituito, per nutus oculorum, vel capitis voluntatem suam declarantes; ita etiam translatio in hoc casu nutu fieri potest. *Corrad. loc. cit. n. 50.* Neque his contraria est Rota in *Portugallens. pens.* quia intelligenda de ita balbutiente, ut nullatenus intelligi posset, aut sciri, an dicitur: *ita, vel non.* *Corrad. n. 49.* Idem dicendum, dum nutus tales essent, quibus voluntas non satis declararetur, & sciri nequiret, an annuerit, vel renuerit.

4. Ampliatur tertio: ut procedat, etiam si à tali extorta fuisset translatio banditiis, & persuasivibus translatarii; nam neque blanditiæ, & persuasiones tales vitiant testationem, aut vitio vertuntur blandienti, & persuadenti. *Lott. nu. 58. & 59. Corrad. cit. n. 9.*

5. Ampliatur quartò: ut non sit invalida à moribundo facta translatio, aut etiam desuper factum instrumentum, dum illud non fuit scriptum secundum jus aliquod singulare Provinciæ, alicujus solennitatem hanc omnino exigens in contractibus, & instrumentis, quæ super contractibus fiunt; cum materia hæc translationis pensionis non pertineat ad contractus; cum translatio hæc sit simplex actus, quem rogat Notarius, vel alius, & non sit contractus. Adde, quòd vix sit, ut hujusmodi consuetudines, aut pragmaticæ Laicorum juri communi superinductæ attendantur in instrumentis, quæ conficiuntur inter personas Ecclesiasticas. *Lott. n. 58. junctis n. 60. & 61.*

6. Ampliatur quintò: quòd locum non habeat in hac translatione regula de infirmis, ita ut, etsi infirmus transferens moriatur infra 20. dies, valeat

tamen translatio, utpote quæ mox, ut facta, sortitur suum effectum; dicta enim regula loquitur de resignante beneficium; jam autem neque translatio est resignatio, neque pensio est beneficium, nec appellatio beneficii comprehenditur. *Corrad. loc. cit. n. 46. Sarnens. ad hanc reg. q. 16. n. 2. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 9. n. 5. in fine. Azor. p. 2. l. 8. c. 13. q. 1. editionis Colonienfis, de anno 1608.* ubi, dum respondet, non valere, error videtur esse typographi, & legi debere: non habere, nimirum locum, juxta quòd quæsitum erat, & ostendit ratio ab eo adducta.

7. Limitanda econtra responsio primò: ut hucusque dicta intelligenda sint de tali moribundo, qui intellectum, seu rationem nondum amisit. *Corrad. loc. cit. n. 51.*

8. Limitanda secundò: ut nihilominus servetur in hac translatione modus, & forma tradita in literis, in quibus prædicta facultas transferendi conceditur. *Corrad. n. 54.* & sic hæc translatio fieri non potest per testamentum, *Corrad. ibid. Garc. p. 1. c. 5. n. 56.* non obstante decis. *Rota in Placent. pens. 17. Julii 1602.* ut ait idem Garc.

9. Limitanda tertio & principaliter: quòd fieri nequeat, & nullatenus valeat translatio, dum æger seu moribundus, & translatus ita conveniunt, ut translatio facta intelligatur, si transferens ex illa infirmitate decedat, aliàs non. *Corrad. cit. loc. n. 52. Garc. loc. cit. n. 55. Lott. l. 1. q. 40. n. 19.* eò quòd, cum per translationem extingatur antiqua pensio, & nova constituitur coram Executore, dicta facultas videatur non posse sibi vindicare locum, nisi in absoluta translatione; atque ad eò translatio sub conditione facta sit nulla. *Garc. cit. n. 55.* Sed de hoc postremo plura infra.

Questio 617. An coram aliquo, & coram quo fieri debeat hæc translatio?

Respondeo primò: Supponendo, translationem fieri vel ab ipso Papa, v. g. ubi translatio fit ex causa necessaria sustinendi gratiam reservationis pensionis confidentiariæ, de qua supra, dum nimirum reservata pensio in caput, & ad vitam alicujus in commoditatem alterius tertii, & ille, in cujus caput ea sine commoditate fuere reservata, moriturus, seu occurrente vitæ periculo eam transfert in alium, hæc potest fieri (ut *Lott. l. 1. q. 36. n. 99.*) concessa illi in hoc eventu, ne gratia illa facta isti tertio aliàs frustraretur; in hoc enim casu fieri translationem ab ipsomet Papa tradit *Lott. l. 1. q. 40. n. 6.* Item subjungens *n. 8.* in hoc casu, cum nihil mutetur, nisi persona fiduciarii, hoc est, illius, in cujus caput sine commoditate erat reservata, fiatque motu proprio, nihil esse justificandum. Item dum fit ex certa scientia de consensu illius, cui facta illius reservatio, *Lott. cit. q. 40. nu. 7.* (& *n. 8.* subdens, in hoc casu nihil justificandum præter habilitatem pensionarii) illo ipso pensionario pro hoc, ut fiat, supplicante, si ve dum fit translatio in vi supplicationis, in qua petatur, ut pensio aliàs absque facultate eam transferendi concessa casletur, extingatur, & annulletur ad effectum, ut similis pensio in favorem alterius constituitur, seu reservetur, pro ut supplicat ille tertius, ut sibi ea assignetur, seu reservetur cum clausulis, & decretis in prima pensionis reservatione contentis. *Parif. l. 6. q. 4. n. 36.* ex *Mandof. de signat. grat. rit. translationes. col. 2.* Et sub hac forma fit